

Valmistelija/Beredare: Kaavoittaja / Planläggare Antti Kuusiniemi,
antti.kuusiniemi(at)sipoo.fi

Kaavatyön taustaa ja vaiheita

Kaavatyö kuulutettiin vireille ja kaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 25.11.2021. Aloitusvaiheessa järjestettiin karttakysely alueen maanomistajille kaavan tavoitteiden asettamiseksi ja lähtötietojen keräämiseksi.

Luonnosvaiheen viitesuunnitelman on laatinut Sitowise Oy.

Kaavatyön tavoitteet

Talmankaaren asemakaava kuuluu Sipoon kunnan kaavoitusohjelmaan 2022–2024. Asemakaavalla suunnitellaan noin 1700 asukkaan monimuotoinen ja kylämäinen asuinalue Martinkyläntien pohjoispuolelle, kävelyetäisyydelle tulevasta Kerava-Nikkilä juna-asemasta. Suunnittelualaue on keskeinen osa Talman taajamakeskuksen kehittämistä osayleiskaavan mukaiseksi kokonaisuudeksi. Alueen suunnittelulla luodaan edellytyksiä joukkoliikenne- sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien järjestämiselle; yhteyksiä kehitetään sekä nykyisen bussiliikenteen että tulevaisuudessa toteutuvan Kerava-Nikkilä-radon henkilöliikenteen ehdoilla. Asemakaavalla mahdollistetaan myös kasvavaa taajamaa palvelevien koulu- ja päiväkotitoimintojen kehittäminen ja laajentaminen nykyisten koulu- ja päiväkotitonttien alueella ja niiden läheisyydessä. Kaavatyössä huomioidaan myös alueen sijainti Talman virkistyspalvelujen (mm. Golf Talma) saavutettavuuden kannalta.

Kaavoitusprosessin vaihe

Kaavasta on laadittu asemakaavaluonnos MRL:n 62 §:n mukaisen vuorovaikutuksen käymiseksi.

Kaavaluonnoksen rakenne

Suunnittelualaue on Talman osayleiskaavan mukaisesti yksi Talman uuden taajaman kasvualaueista, jota on tarkoitus kehittää pääasiassa asuinrakentamisen alueena. Nykyisellään suunnittelualaueella on noin 140 asukasta sijoittuneena omakotitaloihin sekä kahteen rivitaloyhtiöön, nyt vireillä asemaavan mahdollistaessa alueelle noin 1700 uutta asukasta. Kaavalla täydennysrakennetaan siten merkittävässä määrin olemassa olevaa aluerakennetta. Uusi asuinrakentaminen sijoittuu monimuotoisesti pienkerros- ja rivitaloihin ja muihin kytkettyihin taloihin sekä pien- ja omakotitaloihin. Alueella tutkitaan erityisesti puurakentamista pääasiallisena rakennusmateriaalina.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 60 hehtaaria ja rakennusoikeuden lisäys noin 80 000 k-m². Kaavaluonnos mahdollistaa noin 40 uutta omakotitonttia ja 12 laajempaa yhtiömuotoiseen asumiseen varattua aluetta, jotka jaetaan kaavaehdotusta varten tarkoituksenmukaisiin rivi- ja kerrostalokortteihin. Kunnan omistamille maa-alueille osoitetaan noin 45 000 k-m² ja yksityisille maille noin 35 000 k-m² uutta asuinrakentamisoikeutta. Suurimpien yksityisten maanomistajien kanssa yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin

osallistumisesta sovitaan maankäyttösopimuksin, joiden myötä kunta saa korvausta joko maa-alueina tai rahallisesti. Julkisille palveluille (koulu ja päiväkotit, nykyinen VPK:n alue) rakennusoikeutta osoitetaan noin 14 500 k-m² ja palveluasumiselle noin 2500 k-m².

Talman kyläkeskuksen kehittämistä viihtyisäksi kävely-ympäristöksi tuetaan poistamalla autoliikenne Satotalmantien pohjoispäästä, ja osoittamalla paloaseman ja nykyisen koulun kiinteistön väliselle alueelle erilaisia palvelu- ja tapahtumatoimintoja mahdollistava torikortteli. Paloaseman ja koulun ympäristöä kehittämällä Talmankaarelle muodostuu pienimuotoinen, mutta elävä kyläkeskus, jossa myös koululaisilla on turvallista liikkua.

Kaavaluonnos tukeutuu keskeisiltä osin nykyiseen katuverkostoon; Talmankaari osoitetaan asemakaavakaduksi (kokoojakatu) ja kunnostetaan, ja sille sijoitetaan myös kevyen liikenteen väylä ja uusia bussipysäkkejä. Martinkyläntie osoitetaan kaavakaduksi (alueellinen kokoojakatu), jossa ajonopeuksia lasketaan nykyisestäään. Satotalmantie toimii paikallisena kokoojakatuna, joka syöttää keski- ja itäosien yhtiömuotoisia asuinkortteleita. Samalla autoliikenne poistuu Satotalmantien pohjoisosasta, joka mahdollistaa alueen kehittämisen torimaiseksi kävely-ympäristöksi. Talmassa vielä 1900-luvulla sijainneen junaradan sivuraiteen muodostama linja muutetaan viihtyisäksi kävely- ja pyöräilyväyläksi, joka liittyy yhteen Talman urheilupuiston, koulun ja päiväkodin sekä uuden torikorttelin, mahdollistaen siten toimivan ja turvallisen yhteyden myös alueen ulkopuolelle. Kaavassa on alustavasti sovellettu pysäköintinormia 1 ap / 75 k-m² kerrostalojen osalta ja 1,5 ap / asunto rivitalo yms. korttelien osalta. Pysäköinti järjestetään pääosin kiinteistöillä, ja sen mitoitus voidaan vielä tarkistaa erityisesti tehokkaimpien korttelien osalta. Osana kyläkeskuksen kehittämistä koulun nykyiselle pysäköintialueelle tutkitaan uutta sijaintia ja laajempaa kapasiteettia nykyisen yksityisen päiväkodin kiinteistöllä, jossa se palvelisi myös urheilupuiston käyttäjiä.

Suunnittelualueen nykyisestä metsäisestä harjualueesta on tarkoitus kehittää luonnonmukainen ja viihtyisä metsäpuisto, joka yhdessä urheilukentän kanssa muodostaa monimuotoisen virkistyskokonaisuuden, sen toimiessa myös tärkeänä kävelyn ja pyöräilyn reitistö (mm. Talman eteläosa ja tuleva juna-asema) yhdistävänä keskusalueena. Tämän VL/VP alueen laajuus on kokonaisuudessaan noin 8,2 ha.

Lausunnonantajat

Asemakaavaluonnoksesta ja siihen liittyvästä aineistosta pyydetään lausunnot ainakin seuraavilta tahoilta:

- Uudenmaan ELY-keskus
- Uudenmaan liitto
- Sipoon Vesi -liikelaitos
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Porvoon museo
- Keravan Energia Oy
- Keravan kaupunki
- Helsingin Seudun liikenne kuntayhtymä (HSL)

- Alueen yksityistiekunnat
- Talman kyläyhdistys
- Talman urheiluseura

Esittelijä / Föredragande	Kehitysjohtaja / Utvecklingsdirektör Siren Pirjo
Ehdotus / Förslag	<p>Maankäyttöjaosto päättää asettaa Talmankaaren asemakaavan, kaava TM6, valmisteluaineiston (sis. kaavaluonnoksen ja sitä koskevan aineiston) nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n mukaisesti sekä pyytää tarvittavat lausunnot.</p> <p>Markanvändningssektionen beslutar lägga fram beredningsmaterialet (planutkast med tillhörande material) för detaljplan för Tallmobågen, plan TM6, i enlighet med markanvändnings- och bygglagens 62 § och markanvändnings- och byggförordningens 30 § samt begära nödvändiga utlåtanden.</p>
Käsittely / Behandling	
Päätös / Beslut	<p>Maankäyttöjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.</p> <p>Markanvändningssektionen beslöt enhälligt godkänna föredragandens förslag.</p>

Maankäyttöjaosto / Markanvändningssektionen 14.02.2024 § 13

Valmistelija / Beredare: Kaavoittaja / Planläggare Antti Kuusiniemi, antti.kuusiniemi(at)sipoo.fi

Kaavatyön taustaa ja vaiheita

Kaavatyö kuulutettiin vireille ja kaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville loppuvuodesta 2021. Asemakaavaluonnos on ollut nähtävillä syksyllä 2022, jonka jälkeen asemakaavan selvityksiä on laajennettu ja suunnittelua jatkettu ehdotusvaiheeseen vuoden 2023 aikana.

Kaavatyön tavoitteet

Talmankaaren asemakaava kuuluu Sipoon kunnan kaavoitusohjelmaan 2023–2025. Asemakaavalla suunnitellaan monimuotoinen ja kylämäinen asuinalue Martinkyläntien pohjoispuolelle, kävelyetäisyydelle tulevasta Kerava-Nikkilä juna-asemasta. Suunnittelualue on keskeinen osa Talman taajamakeskuksen kehittämistä osayleiskaavan mukaiseksi kokonaisuudeksi. Alueen suunnittelulla luodaan edellytyksiä joukkoliikenne- sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien järjestämiselle; yhteyksiä kehitetään sekä nykyisen bussiliikenteen että tulevaisuudessa toteutuvan Kerava-Nikkilä-radon henkilöliikenteen ehdoilla. Asemakaavalla mahdollistetaan myös kasvavaa taajamaa palvelevien koulu- ja päiväkotitoimintojen kehittäminen ja laajentaminen nykyisten koulu- ja päiväkotitonttien alueella ja niiden läheisyydessä. Kaavatyössä huomioidaan myös alueen sijainti Talman virkistyspalvelujen (mm. Golf Talma) saavutettavuuden kannalta.

Nykyisellään suunnittelualueella on noin 140 asukasta sijoittuneena omakotitaloihin sekä kahteen rivitaloyhtiöön, asemaavan asukastavoitteen ollessa noin 1900–2000 asukasta. Kaavalla täydennysrakennetaan siten merkittävässä määrin olemassa olevaa aluerakennetta. Uusi asuinrakentaminen sijoittuu monimuotoisesti pienkerros- ja rivitaloihin ja muihin kytkettyihin taloihin sekä pien- ja omakotitaloihin. Alueelle on tutkittu erityisesti puurakentamista pääasiallisena rakennusmateriaalina.

Kaavoitusprosessin vaihe

Kaavasta on laadittu asemakaavaehdotus MRL:n 65 §:n mukaisen vuorovaikutuksen käymiseksi.

Asemakaavan mitoitus ja rakenne

Kaava-alueen pinta-ala on noin 59 hehtaaria ja kaavan mukainen kokonaisrakennusoikeus noin 117 300 k-m². Kunnan omistamille maa-alueille osoitetaan asuinrakentamisoikeutta noin 55 000 k-m² (noin 15 kpl AO-tontteja ja noin 25 kpl yhtiömuotoisia tontteja) ja yksityisille maille noin 44 300 k-m² (noin 48 kpl AO/AP-tontteja ja noin 12–14 kpl yhtiömuotoisia tontteja). Julkisille palveluille (koulu ja päiväkot, nykyinen VPK:n alue) rakennusoikeutta osoitetaan noin 15 500 k-m² ja palveluasumiselle noin 2500 k-m².

Talman kyläkeskuksen kehittymistä viihtyisäksi kävely-ympäristöksi tuetaan poistamalla autoliikenne Satotalmantien pohjoispäästä, ja osoittamalla paloaseman ja nykyisen koulun kiinteistön väliselle alueelle erilaisia palvelu- ja tapahtumatoimintoja mahdollistava torikortteli. Paloaseman ja koulun ympäristöä kehittämällä Talmankaarelle muodostuu pienimuotoinen, mutta elävä kyläkeskus, jossa myös koululaisilla on turvallista liikkuu.

Kaavaratkaisu tukeutuu keskeisiltä osin nykyiseen katuverkostoon; Talmankaari osoitetaan asemakaavakaduksi (kokoojakatu) ja kunnostetaan, ja sille sijoitetaan myös kevyen liikenteen väylä ja uusia bussipysäkkejä. Martinkyläntie osoitetaan kaavakaduksi (alueellinen kokoojakatu), jossa ajonopeuksia lasketaan nykyisestäään. Satotalmantie toimii paikallisena kokoojakatuna, joka syöttää keski- ja itäosien yhtiömuotoisia asuinkortteleita. Samalla autoliikenne poistuu Satotalmantien pohjoisosasta, joka mahdollistaa alueen kehittämisen torimaiseksi kävely-ympäristöksi. Talmassa vielä 1900-luvulla sijainneen junaradan sivuraiteen muodostama linja muutetaan viihtyisäksi kävely- ja pyöräilyväyläksi, joka liittyy yhteen Talman urheilupuiston, koulun ja päiväkodin sekä uuden torikorttelin, mahdollistaen siten toimivan ja turvallisen yhteyden myös alueen ulkopuolelle.

Kaavassa on sovellettu pääasiassa pysäköintinormia 1 ap / 75 k-m² kerrostalojen osalta ja 1,5 ap / asunto rivitalo yms. korttelien osalta. Pysäköinti järjestetään pääosin kiinteistöillä. Osana kyläkeskuksen kehittämistä koulun nykyiselle pysäköintialueelle on osoitettu uusi sijainti ja laajempi kapasiteetti nykyisen yksityisen päiväkodin kiinteistöllä, jossa se palvelee myös urheilupuiston käyttäjiä.

Suunnittelualueen nykyisestä metsäisestä harjualueesta on tarkoitettu kehittää luonnonmukainen ja viihtyisä metsäpuisto, joka yhdessä urheilukentän kanssa muodostaa monimuotoisen virkistyskokonaisuuden, sen toimiessa myös tärkeänä kävelyn ja pyöräilyn reitistö (mm. Talman eteläosa ja tuleva juna-asema) yhdistävänä keskusalueena. VL-alueen kulkuyhteys Talman tulevan aseman suuntaan on suunniteltu

toteutettavaksi Martinkyläntien alituksena. VL/VP alueen laajuus on kokonaisuudessaan noin 8,2 ha.

Maankäyttösopimukset

Suurimpien yksityisten maanomistajien kanssa yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin osallistumisesta sovitaan maankäyttösopimuksin, joihin liittyvät neuvottelut on tarkoitus käynnistää kaavaehdotuksen nähtäville asettamisen yhteydessä. Sopimukset koskevat arviolta kahdeksaa yksityistä kiinteistöä.

Huomautus

Asemakaavan päivitetty havainnemateriaali (ilmakuvasovite, uusi havainnekuva sekä rakennustapaohjeen viimeistellyt visualisoinnit) liitetään jälkikäteen osaksi nähtäville asetettavaa aineistoa (konsulttiaineiston laadinta on kesken). Liitteenä olevassa aineistossa vielä osittain vanhat kuvat, jotka päivitetään lopulliseen versioon.

Lausunnonantajat

Asemakaavaluonnoksesta ja siihen liittyvästä aineistosta pyydetään lausunnot ainakin seuraavilta tahoilta:

- Uudenmaan ELY-keskus
- Uudenmaan liitto
- Sipoon Vesi -liikelaitos
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Porvoon museo
- Keravan Energia Oy
- Keravan kaupunki
- Helsingin Seudun liikenne kuntayhtymä (HSL)
- Alueen yksityistiekunnat
- Talman kyläyhdistys
- Talman urheiluseura
- Golf Talma

Esittelijä / Föredragande	Kasvun ja kehityksen päällikkö / Chef för tillväxt och utveckling Sirén Lari
Ehdotus / Förslag	<p>Maankäyttöjaosto päättää esittää kunnanhallitukselle, että se asettaa TM6 Talmankaaren asemakaavan aineiston (sis. kaavaehdotus ja sitä koskevan aineiston) nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti sekä pyytää tarvittavat lausunnot.</p> <p>Markanvändningssektionen föreslår kommunstyrelsen att planförslaget till detaljplanen för TM6 Tallmobågen, läggs fram offentligt i enlighet med 65 § i markanvändnings- och bygglagen och 27 § i markanvändnings- och byggförordningen och att behövliga utlåtanden begärs om planförslaget.</p>
Käsittely / Behandling	Esittelijä ehdotti täydennystä seuraavilla kohdilla:

Rakennustapaohjeen viitemateriaalin lisäys ja ohjeen tekstiosuuden stilisointi.

Kerroskorkeuksien tarkentaminen kartalle (nyt annettu maksikerrosmäärä, jota tarpeen tarkentaa välillä II1/2-IV).

AP-alueen tehokkuuden tarkistus (e=0,25 -> 0,20) ja mahdollinen muutos AO-käyttötarkoitukseen.

Viherkerroin kallioisilla alueilla saattaa edellyttää tarkistamista (esim. 0,9 -> 0,8 tai 0,7).

Autopaikkanormin korjaus määräyksiin.

Föredraganden föreslog att förslaget kompletteras enligt följande:

Referensmaterial för byggsättsanvisningarna tilläggs och texten i anvisningarna stiliseras.

Byggnadernas höjd preciseras på kartan (nu anges det maximala väningsantalet, som ska preciseras mellan II1/2-IV).

Effektiviteten på AP-området granskas (e = 0,25 -> 0,20) och eventuellt ändras för AO-användningsändamål.

Gröneffektivitet av de steniga områdena kan kräva granskning (t.ex. 0,9 -> 0,8 eller 0,7).

Parkeringsbestämmelsen korrigeras i bestämmelserna.

Päätös / Beslut

Maankäyttöjaosto hyväksyi esitteijän ehdotuksen yksimielisesti yllä mainitun täydennyksen huomioiden.

Markanvändningssektion godkände enhälligt föredragandens förslag med beaktande av ovan nämnda komplettering.

Liitteet / Bilagor

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 26.02.2024 § 50

1283/10.02.03/2021

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus asettaa TM6 Talmankaaren asemakaavan aineiston (sis. kaavaehdotus ja sitä koskevan aineiston) nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti sekä pyytää tarvittavat lausunnot.

Kommunstyrelsen beslutar att planförslaget till detaljplanen för TM6 Tallmobågen, läggs fram offentligt i enlighet med 65 § i markanvändnings- och bygglagen och 27 § i markanvändnings- och byggförordningen och att behövliga utlåtanden begärs om planförslaget.

Käsittely / Behandling

Hallintolain 28.1 §:n 3 kohtaan viitaten Tuomas Alaterä ilmoitti olevansa esteellinen eikä osallistunut asian käsittelyyn.

Antti Skogster ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun perusteluihin, jotka liitettiin pöytäkirjaan.

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Med hänvisning till 28.1 § 3 mom. i förvaltningslagen anmälde Tuomas Alaterä jäv och deltog inte i behandlingen av ärendet.

Antti Skogster föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning med motiveringarna som bifogades protokollet.

Förslaget understöddes inte och förföll därmed.

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kommunstyrelsen godkände föredragandens förslag.

Liitteet / Bilagor

- Liite Bilaga 1 - Asemakaavaselostus
- Liite Bilaga 2 - Asemakaavakartta, kaavamerkinnät ja -määräykset
- Liite Bilaga 3 - Rakennustapaohjeet
- Liite Bilaga 4 - Asemakaavan seurantalomake
- Liite Bilaga 5 - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Liite Bilaga 6 - Talmankaaren ehdotusvaiheen viitesuunnitelma
- Liite Bilaga 7 - Talmankaaren konseptit
- Liite Bilaga 8 - Kaava-alueen kiinteistöt
- Liite Bilaga 9 - Liikenneselvitys, liikenteen toimivuustarkastelu ja vaikutusten arviointi
- Liite Bilaga 10 - Meluselvitys
- Liite Bilaga 11 - Luontoselvitykset
- Liite Bilaga 12 - Rakennettavuusselvitys
- Liite Bilaga 13 - Talmankaaren rakennushistoriallinen inventointi
- Liite Bilaga 14 - Talman koulun rakennushistoriallinen selvitys
- Liite Bilaga 15 - Arkeologinen inventointi
- Liite Bilaga 16 - Maaperän haitta-aineraportit
- Liite Bilaga 17 - Ilmastovaikutusten arviointi
- Liite Bilaga 18 - Hulevesisuunnitelma
- Liite Bilaga 19 - Palautusehdotus Antti Skogster, kh 26.2.2024 § 50